

Pracovní právo

- představuje samostatné právní odvětví v rámci právního řádu ČR
- upravuje společenské vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli – **pracovní právní vztahy**

pro miliony lidí na světě je
důstojná práce pouze
přáním

(1)

Zaměstnanec

- koná práci za odměnu pro zaměstnavatele
- zaměstnancem může být fyzická osoba která:
 - a) dosáhla 15 let věku
 - b) má ukončenou základní školní docházku
- osoby plnící základní školní docházku nesmí být v pracovním poměru, ani vykonávat práci na základě dohod mimo pracovní poměr

Zaměstnavatel

- je představován:
- a) fyzickou osobou
- b) právnickou osobou
- c) státem
- zaměstnavatel může zaměstnávat v témže pracovněprávním vztahu neomezený počet zaměstnanců, zaměstnanec nemůže mít víc než jednoho zaměstnavatele

Základní typy pracovněprávních vztahů

- **pracovní poměr**
- **právní vztahy vzniklé na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, tj. dohoda o pracovní činnosti a dohoda o provedení práce**
- **služební poměr příslušníka ozbrojených sil**
- **pracovněprávní vztahy soudců, státních zástupců atd.**

(2)

(3)

Kardinál Dominik Duka

Pracovní poměr

- obvykle vzniká **pracovní smlouvou**, která má tyto náležitosti:
- a) písemná forma
- b) přesné názvy, jména obou stran
- c) druh práce, který bude pracovník vykonávat
- d) místo výkonu práce (obec, organizační jednotka)
- e) den nástupu do práce, podpisy

Dodatky pracovní smlouvy

- obvyklé je vydávání **samostatného platového výměru**
- v některých případech předchází pracovní smlouvě **jmenování** (významná řídící místa) nebo **volba** (starosta)
- pracovní smlouvou se budeme podrobněji zabývat v pracovním listu

Dohoda o provedení práce

- činnost nepřesahuje 300 hodin ročně
- často jde o jednorázové úkoly (např. letní brigády)
- výhodou pro obě strany je, že odměna do výše 10 000 Kč měsíčně **nepodléhá** odvodům pojistného

Dohoda o pracovní činnosti

- uzavírá se pro práce, které jsou v menším rozsahu (týdně max. 20 hodin), které jsou prováděny souvisle nebo opakovaně
- odměna **podléhá** odvodům pojistného
- příkladem je dohoda bytového družstva s pracovníkem, který bude uklízet v domě

Zákonné podmínky pracovního poměru

- **pracovní doba** (obvykle trvá 40 hodin týdně, práce vykonaná nad tuto dobu je prací **přesčas** a je honorována **příplatkem**, toto platí i pro **noční práci**)
- po 6 hodinách práce musí následovat 30 minutová přestávka
- po odpracování 60 dnů vzniká nárok na **dovolenou**, základní délka jsou 4 týdny, pokud nebylo kolektivní smlouvou dohodnuto více

Zákonné podmínky pracovního poměru

- v případě, že zaměstnanec neodpracoval 60 dní, může být poskytnuta příslušná část dovolené za každých 21 dnů
- dobu **čerpání dovolené** určuje zaměstnavatel
- zaměstnanec musí být poučen o **bezpečnosti práce**
- mnohá specifická ustanovení jsou obsahem **kolektivní smlouvy**, kterou uzavírá odborový orgán s vedením

Příklad kolektivní smlouvy ČD Cargo

- Po více než dvou měsících náročného vyjednávání podepsalo včera večer vedení ČD Cargo podnikovou kolektivní smlouvu pro rok 2012 se svými sociálními partnery. Ta zaručuje části provozních zaměstnanců navýšení mzdy v obdobném procentuálním rozsahu jako je tomu u dohody odborářů a mateřské společnosti České dráhy. Rozdíl je však v tom, že zaměstnanci ČD Cargo se budou částečně podílet na vybraných benefitech. Nebyl též akceptován požadavek odborů na navýšení v oblasti příplatků a prodloužení dovolené o další týden.

Ukončení pracovního poměru

- a) **dohodou** (obě strany se dohodnou na dni ukončení prac. poměru s udáním i bez udání důvodu, vždy písemně)
- b) **výpovědí** (musí být prokazatelně doručena, platí výpovědní lhůta 2 měsíců)
- důvod k výpovědi je dán v zákoníku práce
- v případě výpovědi z důvodu nadbytečnosti se vyplácí **odstupné**
- zaměstnanec může dát výpověď i **bez udání důvodu**

Další případy ukončení pracovního poměru

- zrušení ve **zkušební době** (trvá max. 3 měsíce, u vedoucích pracovníků až 6 měsíců)
- výpověď může být bez udání důvodu
- zánik **uplynutím doby** (pracovní doba určitá, lze ji uzavřít maximálně 3x na dobu 3 let)
- **okamžité zrušení** pracovního poměru(hrubé porušení pracovní kázně, pokud zaměstnavatel nevyplatil mzdu a porušuje zákonné podmínky, pokud zaměstnanec porušuje pravidla nemocenské atd.)

Dokumenty spojené s pracovním poměrem

- potvrzení o zaměstnání (**zápočtový list**), zaměstnanec jej obdrží vždy
- **potvrzení o zdanitelných příjmech a sražených zálohách na daň**
- **pracovní posudek** (vydává se na žádost zaměstnance)

Dobrá rada zní:

Vždy si důkladně prostudujte každý dokument,
který se chystáte podepsat!

Zdroje

- **Obrázky:**
- **Bařha, Matěj. 2009.** hradní stráž. *Wikimedia Commons*. [Online] 02. 06 2009. [Citace: 13. 11 2013.] http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hradn%C3%AD_str%C3%A1%C5%BE,_st%C5%99%C3%ADd%C3%A1n%C3%AD_050.jpg.
- **cz, Profimedia. 2004.** hledat obrázky. *Wikimedia commons*. [Online] 2004. [Citace: 14. 11 2013.] http://zpravy.idnes.cz/otroctvi-v-mauritanii-065-/zahranicni.aspx?c=A120831_125151_zahranicni_jw.
- **Kuřák, Miroslav. 2007.** Dominik Duka. *Creative Commons*. [Online] 06. 23 2007. [Citace: 13. 11 2013.] http://it.wikipedia.org/wiki/File:Dominik_Duka.jpg.
- **Knihy:**
- Klára Bartoníčková, Ladislav Buček, Gabriela Michalčáková, Jan Mochťák, Klára Panovská, Ivana Rabinská, Jiří Svoboda, Lukáš Zapletal, Petr Wawrosz. 2009. *Občanský a společenskovední základ*. Brno : Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2631-8.
- Petr Klínský, Otto Munch, Danuše Chromá. 2012. *Ekonomika, ekonomická a finanční gramotnost*. Praha : EDUKO, 2012. ISBN 978-80-87204-65-8.
- **Internetové zdroje:**
- 1. Pracovní smlouva. *cdcargo.cz*. [Online] [Citace: 05. 11 2013.] <http://www.cdcargo.cz/informacni-servis/aktuality/-12291/>.